

ta misel mu ni dala pokoja. „Mogoče, da je kak ogleduh, ali celó ropar,“ misli si. „Da bi imel jaz moči,“ govoril je sam v sebi, „takó grem domóv ter ga s silo poženem iz hiše.“ — Da-si je želel takó storiti, pomagati si vender ni mogel, ker ni imel moči, da bi s silo pognal iz hiše tujega možá, niti ni imel dovoljenja priti domóv, da vidi, kdo je ta človek.

Šolsko leto je bilo končano. Za Ljudevita, ki je dobro zvršil prvo šolo, napočila je zlata dóba vélikih počitnic. — Pismo je dobil, da naj pride takó po sklepu šolskega leta domóv. Zeló je to veselilo Ljudevita. Ali oni tujec v očetovej hiši mu je bil vedno pred očmi, ker od onega dné, ko je šel iz doma, ni vedel o njem ničesar drugega, nego samó to, kar mu je pisal gospod učitelj.

To pot niso prišli oče ponj v mesto. Sam je korakal proti dómu. Vže je videl v daljavi zvonik domače farne cerkve. Težko mu je bilo pri srci. „Tujec, ki je vže toliko časa v hiši mojih starišev, ta bode tudi meni grenil zlati čas počitnic“, misli si Ljudevit. Takó zamišljen je prišel do domače hiše. Sestrice, ki so ga vže težko pričakovale, prihitele so mu naproti ter ga za roki držeč, peljale v hišo. Mati so ga pozdravili na vežnem pragu ter ga peljali k očetu, ki so sedeli v hiši za mizo. Vže je hotel vprašati po ónem tujci, o katerem mu je pisal gospod učitelj, kar zasliši jok komaj tri mesece starega brateca Ivana, katerega pri njegovem odhodu v mesto še ni bilo na svetu, katerega on še nikoli videl ni. — Čudni tujec, o katerem mu je pisal gospod učitelj, ni bil nihče drug nego Ivanek, ki je v zibelki zajokal. Vesel ga je bil Ljudevit, vsaj se zna, da mu ta tujec ni grenil zlatih in veselih ur nego delal mu je mnogo veselja in zabave vse počitnice.

H. Podkrajšek.

— x —

O neumnem kmetici.

(Narodna pripovedka.)

Nek kmet je bil povabljen v svate in je hotel tudi družico sè seboj vzeti. Ker pa ta ni imela primerne obleke za ženitovanje, zavije se v konjsko plahto. Prišedša v svate, ni hotela žena mej druge povabljene goste sestiti, kajti bilo jo je sram. Izvolila si je prostor za vratmi. Njen mož je vedno hodeval k njej, rekoč: „Vidiš, bi ti prela in delala, kakor druge, bi tudi ti lahko plesala in pri mizi poleg družih sedela.“ Žena se ujezi; gre domóv, vzame vreteno, gre na pôd in začne prestí. Pade jej pa po neprevidnosti vreteno na tla, a ni se jej zljubilo pobrati ga, upije torej kravi, ki je lačna spodaj v hlevu mukala, da naj pobere vreteno, in jej zapretí, ako ga ne pobere hitro, da gre po sekiro in jo ubije. Ker ga pa krava ni hotela pobrati, vzame neumna kmetica sekiro in gre v hlev ter ubije jedino kravo. V tem pride mož z ženitovanja. Hitro mu pové žena, kaj je storila s kravo, ker jo ni hotela slušati. „Nikoli še nisi pravo storila in nikoli ne bodeš,“ kriči mož nad njo. „A bodi si, kakor je, bomo pa k zelji pritikalí.“

Drugo jutro gre mož na lov. Da bi njegovo željo izpolnila, gre ženica na polje in prešteje zeljnate glave; potem razseče kravo na toliko kosov in gre „pritikat“.

Mož na večer z lova prišedši, začuden vpraša ženo, kaj da je na polji takó rudeče videti. „I nù, saj si dejal, da bomo k zelji pritikal; storila sem, kakor si rekel. „Mož je videl, da ženi malo manjka, ni rekel jej ničesar. Bal se je, da bi ga še ob ostalo imetje ne pripravila. Skrije tedaj denarje v velik lonce in ga postavi na peč. Predno otide zopet na lov, reče ženi: „Jaz grem, ali pametna bodi in ne poglej v lonec na peči, kajti v njem je „kukuk“.

Kmalu po njegovem odhodu pride lončar s krošnjo loncev na hrbtu, in jej ponudi svojo robo. A ona pravi, da nima denarja, da pa je na peči nek „kukuk“, če bi jej hotel kaj zanj dati; ona da se boji vanj pogledati. Krošnjar stopi k peči in pogleda v lonce, a žena je vsa prestrašena gledala od daleč, ker se je bala „kukuka“. „Vso krošnjo vam dam zanj,“ reče jej lončar. Žena vesela dovoli v to.

Kadar lončar otide, prevrta žena vse lonce in jih obesi na vrv, katero napné po vsej sobi.

Na večer domóv prišedšemu možu, pripoveduje, kako da je dobro spečala óni „kukuk“ in kak lišp da je napravila v hiši. „Oj ti nesrečna žena,“ reče prestrašeni kmet, „ti si me pripravila ob kravo in vse imetje. Čakaj, zdaj bodeš pa z menoj hodila po svetu, pa te bodo še leska (tuja) vrata tepla po hrbti.“ — Predno se podasta na pot, sname neumna žena vrata z hleva in je obesi sebi na hrbet.

V gozdu ju je noč dohitela. Da bi se odpočila, splezata na visoko hojo. Okolo pólunoči pride skozi gozd tólpa roparjev. Ustavijo se ravno pod óno hojo, na katerej sta mož in žena od strahú koprnela. Roparji postavijo ukradeno mizo pod hojo, prižgó si luč ter preštevajo nakradene novce.

„Vrata me tiščé,“ pravi kmetica na hoji svojemu možu. „Potrpi malo, bodem jaz poprijel.“ Ali predno se to zgodi, spusti žena vrata, da padejo ravno mej roparsko druhal. Ko so vrata z veje na vejo padale, zaupije jeden roparjev: „Bežimo, zdaj prihaja kazen iz nebes nad nas hudobneže!“ In vsi zbežé, pustivši novce in vse pod hojo.

Ko so se roparji razkropili, zlezeta óna dva z hoje in jameta novce preštevati. V tem je pa žena glasno prepevala.

„Oj mamica, kako znate lepo prepevati,“ pravi jeden roparjev, ki se je bil povrnil, ker mu je bilo žal toliko denarja, „bi li hoteli tudi mene takó naučiti?“ — „Zakaj ne?“ pravi ona, „le semkaj idite, da vam namažem jezik z nekim mazilom in peti bodete znali takó, kakor jaz. Tolovaj se približa ženi. A ta vzame škarjice in mu odreže jezik. Na to zbeží ropar ter kriči kakor divjak. Ostali njegovi tovariši, ki so bili v obližji skriti, ustrašijo se še bolj in zbežé ter se niso več vrnili. A mož reče ženi: „Vidiš, to je zopet naš „kukuk“. Spravila sta lepo vsoto denarja in se vrnila domóv.

J. P. Planinski.

Orientalaska ponižnost.

Ako hoče indijski knez komu posebno spoštovanje izkazati, podari mu dvoje brezpetnikov, na čegar podplatih je všito njegovo imé. S tem pokaže, da je pripravljen, dati se prejemniku — pod nogo. —

J. M.